

Savukosken kunnan elinkeinostrategia 2014-2018

Hyväksytty kvalt 9.10.2014 § 27
(lisäys kvalt 31.10.2014 § 32)

Savukosken kunnan elinkeinostrategian sisältö

Aihealue	Sivu
Johdanto	3
Miksi elinkeinostrategia on tarpeellinen?	4
Miksi strategia on meille juuri nyt erityisen tärkeä?	5
Elinkeinojen kehittämisessä tärkeää	6
Elinkeinostrategian visio	7
Elinkeinostrategian tavoite ja painopisteet	9
Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen	10
Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen	14
Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen	18
Elinkeinostrategian seuranta	22

Johdanto

Savukosken kunnan elinkeinostrategia laadittiin kevään ja syksyn 2014 aikana tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Elinkeinostrategia on voimassa vuoteen 2019 saakka.

Savukosken kunta hoitaa elinkeinopalvelut omana toimintana ja yhteistyössä Itä-Lapin Yritys-Suomi verkoston ja seutukunnan kanssa. Savukosken kunta on osallistunut Itä-Lapin yhteisen elinkeinostrategian laatimiseen ajalle 2011 – 2013. Kunnassa havaittiin kuitenkin aito tarve kunnan oman elinkeinostrategian laatimiselle. Erityisen paineen elinkeinostrategian uudistamiselle asettaa Soklin kaivoshanke.

Elinkeinostrategian uudistamisen tavoitteena on ollut uudistaa kunnan elinkeinostrategia vastaamaan niin elinkeinoelämän kuin kunnankin nykytilan ja lähitulevaisuuden tarpeita. Elinkeinostrategialle laadittiin myös samassa yhteydessä toimenpideohjelma, joka toimii välineenä strategian käytäntöön viemiselle.

Savukosken kunnan elinkeinostrategia 2014-2018 keskittyy kolmeen painopisteeseen: yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen, alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen sekä perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen.

Savukosken kunnanhallitus huolehtii elinkeinopoliittisten toimien johtamisesta ja koordinoinnista. Strategian toteutumista seurataan vuosittain talousarvion valmistumisen yhteydessä.

Elinkeinostrategian laatimiseen ovat osallistuneet Savukosken kunnan lisäksi elinkeinostrategiatyön kannalta keskeiset sidosryhmien edustajat. Elinkeinostrategian ja toimenpideohjelman laatimistyön rahoittamiseen ovat osallistuneet Euroopan Unionin sosiaalirahasto ja Lapin ELY-keskuksen Yritysten liiketoimintaosaamisen ja seudullisten yrityspalveluverkostojen kehittäminen Lapissa 2008-2013 (F10548) –hanke.

Miksi elinkeinostrategia on tarpeellinen?

- Olosuhteet ja toimintaympäristö muuttuvat, siksi tarvitaan uusia ratkaisuja ja muutokseen sopeutumista
- Tulee osata tunnistaa strategiaan vaikuttavat asiat
- Strategia ja sen täytäntöönpano auttavat päätösten teossa
- Strategia helpottaa asioiden läpivientiä, kunnan budjetointia ja voimavarojen oikeaa kohdentamista
- Strategia auttaa ja vahvistaa konsensusta ja eri osapuolten yhteistyötä
- Parantaa kunnan ja yritysten yhteistyötä

Miksi strategia on meille juuri nyt erityisen tärkeä?

- Kunnan työpaikkakehitys on jatkuvasti heikentynyt
- Selvimmin tämä näkyy veronalaisten tulojen ja ansiotuloverojen vähenemisenä
- Esimerkiksi vuodesta 2012 vuoteen 2013 kunnalle tilitetty tulovero laski n. 5 %, 2.772.866 eurosta 2.633.025 euroon, 0,5 %-yksikön veroprosentin korotuksesta huolimatta
- Negatiivinen työpaikkakehitys heijastuu moneen muuhun asiaan
- Miten reagoidaan muutoksiin, esim. Sokli?

Elinkeinojen kehittämisessä tärkeää

- Yhteisymmärrys kaikkien elinkeinojen kehittämisessä ja vastakkainasettelun välttäminen
- Strategian valmistelua ei kannata aloittaa, jos siihen ei sitouduta laajasti ja viedä sen tavoitteita eteenpäin
- Sekä kunnalla, että yrittäjillä on omat tehtävänsä
- Tehdään oikeasti töitä yhteisten asioiden eteen
- Enemmän yhteisiä tilaisuuksia ja uusia aloitteita esille
- Jatkuvaa kehittämistä ei saa unohtaa
- Uudet mahdollisuudet käyttöön
- Hankkeisiin sitoutuminen
- Elinkeinopolitiikkaan kuuluvat myös palvelut, viihtyvyys ja positiivisen kuntakuvan luominen

Elinkeinostrategian visio

Savukosken kunnan elinkeinostrategian visio 2018

Savukoski on luonnoltaan elinvoimainen ja yhteistyöllä kasvava ja kehittyvä erämaakunta

Elinkeinostrategian tavoite ja painopisteet

Tavoite 2018

Kunnan elinvoimaisuuden lisääminen

Painopiste	Kärkitoimenpide
Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen	Elinkeinopalveluiden tuottamismallin linjaaminen
Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen	Yritysten ja elinkeinonharjoittajien tuotteistamisen ja ympärivuotisten palveluiden kehittämishankkeen käynnistäminen
Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen	

Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen

Nykytilan kuvaus

Savukosken yrityskanta on vakiintunut. Kunnan omat resurssit tukea yritysten kehittymistä ovat niukat. Yrityksille tarjotaan kunnan taholta perusneuvontapalvelut. Kunnan ja yritysten välisen yhteistyön lisääminen nähdään tärkeänä keinona olemassa olevien yritysten tukemiselle ja toisaalta alkavan yritystoiminnan kannustamiselle. Savukoskella kunnan edustajat ja yrittäjät tuntevat toinen toisensa, joten luontaiselle yhteistyölle on olemassa hyvät edellytykset. Aito yhteistyö edellyttää sen, että yrittäjät tuntevat toinen toistensa liiketoiminnan ja luottavat toistensa tekemisiin.

Paikalliset yritykset ja elinkeinojen harjoittajat ovat kokeneet, että liiketoimintojen kehittyminen edellyttää tuotteistamista, tuote- ja palvelupakettien rakentamista sekä kysynnän kasvua. Myös osaavan työvoiman saaminen ja etäällä olevat koulutusmahdollisuudet ovat haasteita joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kunnassa on noussut tarve edellä mainituista syistä organisoida elinkeinopalveluita uudelleen. Kunnan on arvioitava mitä palveluja kunta tuottaa itse, mitkä palvelut toteutetaan yhdessä naapurikuntien kanssa sekä miten muita sidosryhmiä ja julkisia toimijoita hyödynnetään.

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen

- Tavoitetila** Savukosken kunta on määrittänyt elinkeinopalvelujen toteuttamismallin, jossa kunta tarjoaa itse perustason yrityspalvelut. Seudullisesta elinkeinopalveluyhteistyöstä on olemassa selkeä linjaus ja käytännön toiminnoista on sovittu. Kunnassa on linjattu miten muita sidosryhmiä ja julkisia toimijoita hyödynnetään.
- Kunta ja paikalliset yritykset ovat linjanneet yhteistyön käytännön toteutuksesta, esimerkiksi säännöllisesti toteutettavat yhteiset tapaamiset. Lisäksi kunta ottaa päätösten valmistelussa huomioon päätösten vaikutukset paikalliseen yritystoimintaan.
- Savukosken kunta ja paikalliset yrittäjät kokoavat säännöllisesti selvityksen yritysten kehittämis- ja osaavan työvoiman tarpeista. Selvityksen perusteella käynnistetään tarvittavat toimenpiteet.
- Kunta on tiivistänyt entisestään vuoropuhelua ja yhteistyötä elinkeinotoimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Maakuntaohjelmaan ja –kaavaan vaikuttaminen on keskeistä kehittämisen painopisteiden eteenpäin viemisessä. Siten kunnassa pystytään paremmin huomioimaan ja viestimään erilaiset linjaukset elinkeinopolitiikan ja elinkeinopalveluiden toteuttamisessa.

Yritys- ja elinkeinotoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen

Ensisijaiset tavoitteet

Savukosken kunnan elinkeinopalveluiden toimintamalli on määritetty ja käyttöön otettu.

Kunta tekee aktiivista vaikuttamistyötä sidosryhmien kanssa

Kunta tekee tiivistä yhteistyötä yritysten yhteistyökumppanina

Täydentävät tavoitteet

Kunnassa tunnistetaan yritysten kehittämis- ja työvoimatarpeet

Kunta huomioi päätöksissään paikalliset yritykset ja elinkeinojen harjoittajat

Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen

Nykytilan kuvaus

Savukosken kunta on luonto- ja erämatkailukohde. Euroopan harvimmin asutun alueen luontaisia vetovoimatekijöitä ovat luontoelämykset kuten puhtaus, hiljaisuus, kaamos ja yötön yö. Kunnan alueella on myös useita erämaaelämysmahdollisuuksia esim. Kemihaaran erämaa, Vintilän ja Koukkutunturin vanhojen metsien suojelualue, UK-kansallispuisto, Korvatunturi ja joet. Savukoski tunnetaan myös pystykorvakoirien mekkana eli suosittuna metsästysalueena.

Vetovoimatekijöihin on aiemmin synnytetty paljon ideoita, mutta niitä ei ole kuitenkaan onnistuttu tuotteistamaan ja markkinoimaan riittävästi. Yhteisten palvelupakettien rakentaminen on kesken ja niiden kehittämiseen halutaan kiinnittää huomiota.

Savukoskella on luonto- ja erämatkailuun liittyviä mahdollisuuksia elämysten tuottamiseen luonnossa, porotaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa ja marjastuksessa. Vesivoiman patoamisesta johtuen joessa ei ole ollut lohen luontaista liikkumista. Sen eteen on alettu tehdä töitä viime vuosien aikana. Työ luo odotuksia kalastusmatkailun merkittäväälle kehittymiselle lähivuosien aikana.

Matkailu keskittyy pääsääntöisesti talvikaudelle, mutta vastaavasti lumettoman ajan matkailussa on vielä paljon kehitettävää. Nykyisellään ruska-aika ja metsästyskausi tuovat matkailijoita Savukoskelle. Alueella on jo hyvät peruspalvelut ja siten mahdollisuudet lisätä ympärivuotisuutta.

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen

Tavoitetilä

Savukoski on profiloitunut erämatkailukohteena. Kunnan elinkeinopalvelut tukee, kannustaa ja luo mahdollisuuksia kehittämishankkeiden kautta yritysten liiketoiminnalle. Hankkeet on kohdistettu palveluiden tuotteistamiseen sekä yhteispalveluiden kehittämiseen. Yhteispalvelujen kehittämisessä ja tuotteistamisessa on keskitytty luontaisten vetovoimatekijöiden; puhtaus, hiljaisuus, kaamos ja yötön yö, perustuvien luonnossa koettavien erämaaelämysten hyödyntämiseen. Kalastusmatkailusta on kehittymässä alueelle uusi merkittävä vetovoimatekijä. Tärkeä kalastusmatkailua ja alueen elinvoimaisuutta lisäävä tavoite on vaelluskalojen palauttaminen Kemijoen vesistöön.

Savukosken kunnan luontaiset vetovoimatekijät on tuotu esiin kuntamarkkinoinnissa. Luonto- ja erämatkailun vetovoimaisuutta kasvatetaan panostamalla olemassa olevien tapahtumien markkinointiin sekä korostamalla Savukosken luonto- ja erämaaelämyksiä.

Alueen yrittäjät rakentavat yhteisiä palvelutuotteita ympärivuotisen matkailun kehittämiseksi. Ympärivuotisessa matkailussa pystytään tarjoamaan sekä lumi- että lumettoman ajan palveluita. Yrittäjät ovat linjanneet mitä matkailun ympärivuotisuus Savukoskella tarkoittaa, koskien palveluiden saatavuutta eri vuoden aikoina.

Alueen luontaisten vetovoimatekijöiden esiintuominen

Ensisijaiset tavoitteet

Savukosken profiloitumista matkailijoille erämaakohteena tuotetaan vahvistamalla yritysten sähköistä markkinointiosaamista

Matkailupalveluiden tuotteistamisen ja ympärivuotisen palveluiden kehittämisen kautta matkailutulon kasvattaminen

Luontoelämyksistä ja kunnan vetovoimatekijöistä viestitään tapahtumamarkkinoinnin avulla

Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen

Nykytilan kuvaus

Perinteisiin elinkeinoihin, eli maaseutu-, poro- ja luontaiselinkeinojen liiketoimintaan Savukoskella on vahvat perinteet ja juuret. Jatkuvuus näkyy mm. yrityksissä ja elinkeinoissa tapahtuneissa sukupolvenvaihdoissa. Savukoskella sijaitsee Suomen suurin paliskunta ja alueen poronhoitokulttuuri on erittäin vahvaa.

Savukoski on sertifioitua luomukeruualueetta. Luomukeruualueen mahdollisuudet näkyvät myös lähiruuan tuottamisessa. Lähiruuan kysyntä on kasvava trendi niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Kunnan alueella on tunnistettu potentiaalia niin poro-, metsä- kuin luontaiselinkeinojen tuotteiden jalostusasteen kasvattamiselle, joka on perusta liiketoiminnan kehittymiselle. Jalostusasteen nostamiselle on olemassa hyvät edellytykset sillä maaseutu-, poro- ja luontaiselinkeino-ryttäjillä on vahva osaaminen ja tietotaito omasta toimialastaan. Jalostustoiminta näkyy tällä hetkellä merkittävästi marjatuotteissa. Lisäksi porotuotteiden jatkojalostaminen on kasvussa. Haasteina jalostustoiminnalle koetaan pääomien-, tuotteistamisosaamisen- ja markkinoinnin puutteet. Lisäksi elintarvikelainsäädännön tulkinta- ja käsittelymääräysten koetaan hankaloittavan jalostustoiminnan kehittämistä.

Alueen luonnonvaroissa on vielä hyödyntämättömiä mahdollisuuksia. Esimerkiksi kaivannaisteollisuus on tunnistanut Savukoskella merkittävää potentiaalia. Kaivostoiminnan toteutuminen edellyttää kuitenkin niin kaivosyhtiön, kunnan kuin valtion yhteistä tahtotilaa investointien toteuttamiseen. Toteutuessaan kaivannaisteollisuus avaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi kaivosyhtiön ja kaivoksessa työskentelevien ihmisten palveluissa.

Savukosken elinkeinostrategian painopisteiden kuvaus

Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen

Tavoitetila

Perinteisiin elinkeinoihin, eli maaseutu-, poro- ja luontaiselinkeinoihin suunnatuilla elinkeinopalveluilla halutaan varmistaa olemassa olevien yritysten jatkuvuus. Elinkeinopalvelut sisältävät neuvontaa mm. sukupolvenvaihdoistilanteisiin, yrittäjän ja elinkeinonharjoittajan liiketoimintaosaamisen kehittämiseen ja investointien rahoitukseen.

Kunta pyrkii omalla hankintapolitiikallaan tukemaan lähiruokatuotannon kehittymistä Savukoskella. Yritysten ja elinkeinojen tuotteistamis- ja markkinointiosaamista sekä jalostustoimintaa viedään eteenpäin suunnitelmallisesti erilaisten yritysten tarpeista lähtevien kehittämishankkeiden avulla. Myös yrittäjien liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Kunnan elinkeinojen ja yritystoiminnan liiketoiminnan mahdollisuuksia johdetaan kunnasta aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Näillä toimilla kunta haluaa osaltaan varmistaa paikkakunnan olemassa oleville yrityksille nykyisen liiketoiminnan kasvun ja kehityksen sekä uuden liiketoiminnan kehittymisen. Tämä näkyy mm. siten, että kunta käynnistää mahdollisuuksien mukaan yritysten tarpeista lähteviä kehittämishankkeita sekä laatii tarvittaessa kaivannaisteollisuuteen oman kehittämisohjelman, joka pitää sisällään niin kunnan omat investoinnit kuin elinkeinojen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

Osaavan työvoiman saatavuus nousee merkittävään rooliin mikäli Savukoskelle syntyy uutta liiketoimintaa. Tähän tarpeeseen kunta osallistuu aktiivisesti niin asunto- kuin palvelutarjonnallaan sekä aktiivisella koulutusyhteistyöllä koulutusten tarjoajan kanssa.

Perinteisten elinkeinojen ja uuden liiketoiminnan kehittyminen

Ensisijaiset tavoitteet

Yritysten ja elinkeinonharjoittajien liiketoiminnan kasvun tukeminen liiketoimintaosaamisen, jalostus-, tuotteistamis- ja markkinointiosaamisen lisäämisen kautta

Kunta huomioi hallintokunnittain paikalliset yritykset

Täydentävät tavoitteet

Lähiruokakonseptin ja tuotantoverkoston rakentaminen

Varmistetaan maaseutuelinkeinoviranomaisen palveluiden saatavuus

Kaivannaisteollisuutta palvelevan kehittämisohjelman laatiminen (tarvittaessa)

Elinkeinostrategian seuranta

Elinkeinostrategian seuranta

- Savukosken kunnan elinkeinostrategian toimenpiteiden aikajänne on 2014-2018
- Strategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden päivitystyö toteutetaan 2016
- Kunnanhallitus seuraa ja arvioi strategian toteutumista vuosittain talousarvion valmistumisen yhteydessä.

